

VIII. TASHQI IQTISODIY ALOQALAR

2023- yil yanvar-iyun oylarida tashqi savdo aylanmasi 2 767,7 mln. AQSh dollarini va o'zgarish sur'ati 107,7 %ni, jumladan 941,7 mln. AQSh dollarini – eksport operatsiyalari yoki o'tgan yilning mos davriga nisbatan 93,5 %ni, 1 826,0 mln. AQSh dollarini – import operatsiyalari yoki o'tgan yilning shu davriga nisbatan 116,7 %ni tashkil etdi.

2023- yil yanvar-iyun oylarida MDH va boshqa davlatlar kesimida viloyatning tashqi savdo aylanmasi (mln. AQSh dollari)

	yanvar-iyun		2022- yil yanvar-iyunga nisbatan % hisobida
	2022- yil	2023- yil	
Tashqi savdo aylanmasi	2 571,1	2 767,7	107,7

shu jumladan:

MDH davlatlari	1 191,8	1 263,0	106,0
boshqa davlatlar	1 379,3	1 504,7	109,1

Eksport	1 007,7	941,7	93,5
----------------	----------------	--------------	-------------

shu jumladan:

MDH davlatlari	359,2	382,4	106,5
boshqa davlatlar	647,5	559,3	86,4

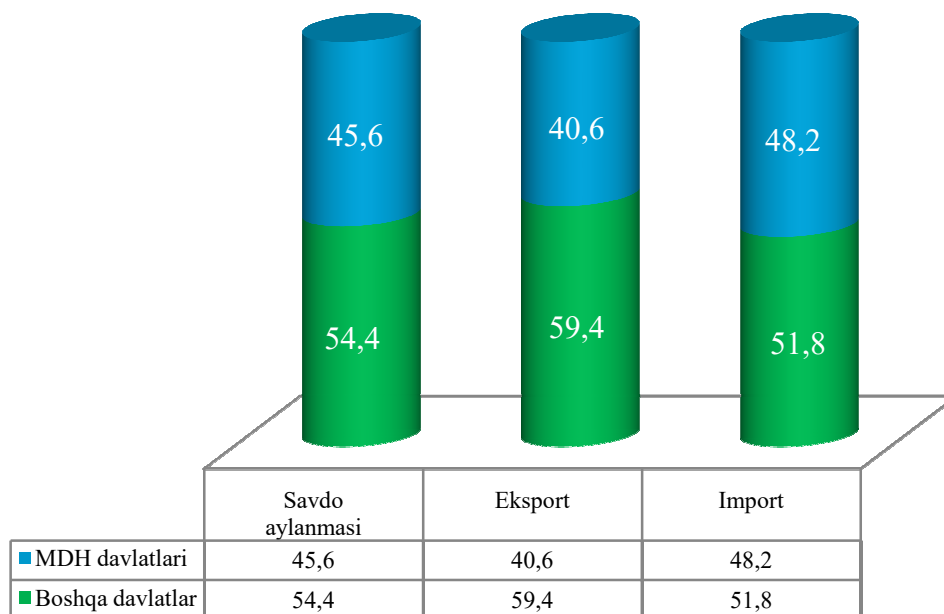
Import	1 564,4	1 826,0	116,7
---------------	----------------	----------------	--------------

shu jumladan:

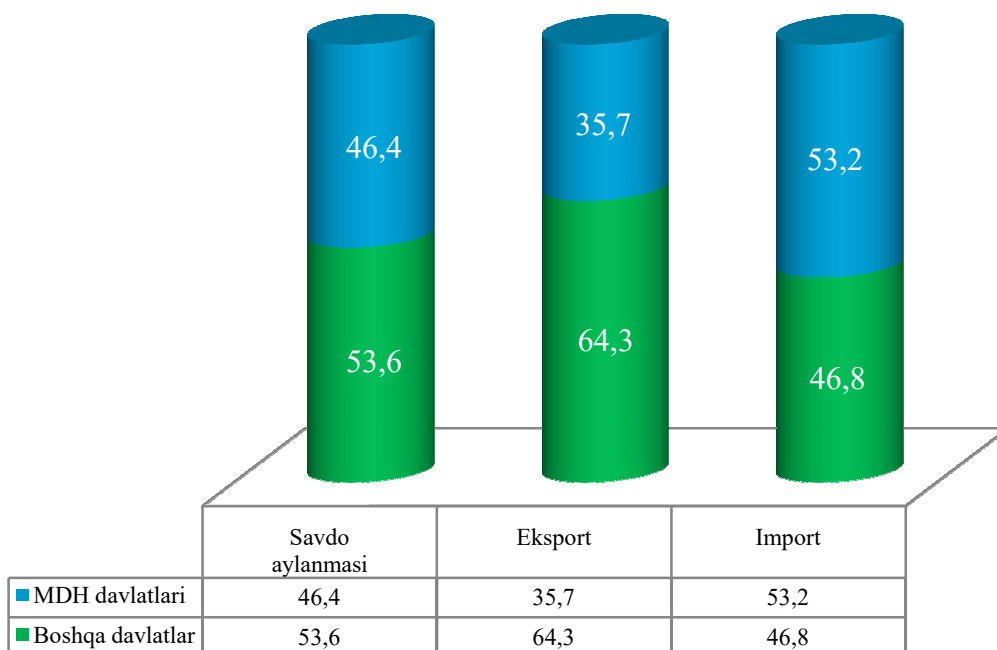
MDH davlatlari	832,6	880,6	105,8
boshqa davlatlar	731,8	945,4	129,2

Viloyat tashqi savdo aylanmasida
MDH va boshqa davlatlarning ulushi, %da

2023- yil yanvar-iyun

2022- yil yanvar-iyun

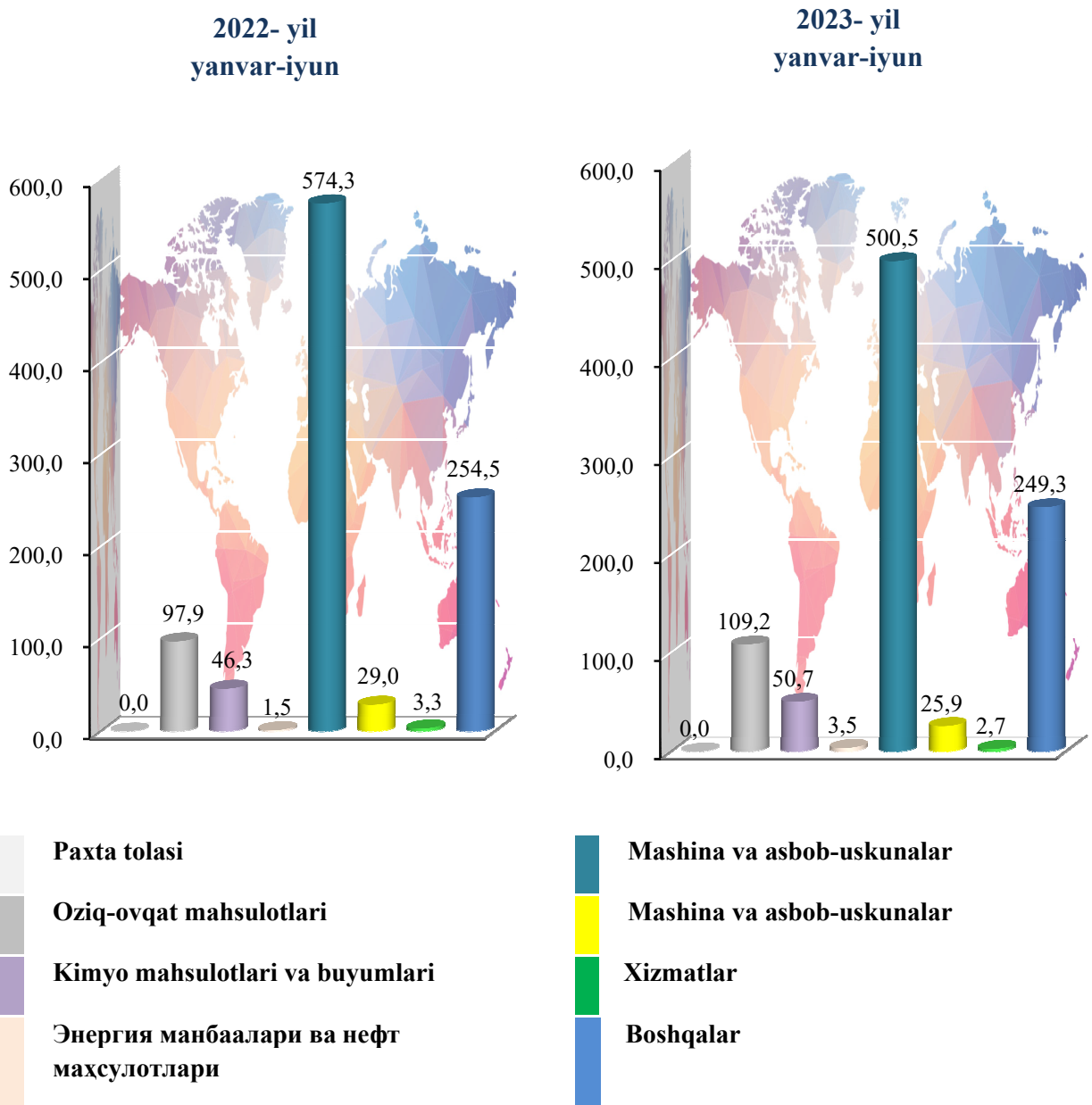

**2023- yil yanvar-iyun oylarida
viloyat eksport-importi tarkibi**

	<i>Eksport va importning umumiy hajmidagi ulushi, % hisobida</i>		<i>2022- yil yanvar-iyunga nisbatan % hisobida</i>
	<i>2022- yil yanvar-iyun</i>	<i>2023- yil yanvar-iyun</i>	
Eksport tarkibi	100,0	100,0	93,5
paxta tolasi	0,1	0,1	159,4
oziq-ovqat mahsulotlari	9,7	11,6	111,5
kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar	4,6	5,4	109,5
energiya manbalari va neft mahsulotlari	0,2	0,4	2,4 m.
qora va rangli metallar	57,0	53,1	87,2
mashina va uskunalar	2,9	2,7	89,2
xizmatlar	0,3	0,3	80,8
boshqalar	25,2	26,4	98,0
Import tarkibi	100,0	100,0	116,7
oziq-ovqat mahsulotlari	22,5	19,0	98,3
kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar	12,9	11,3	102,4
energiya manbalari va neft mahsulotlari	3,3	8,3	3,0 m.
qora va rangli metallar	13,6	10,0	85,5
mashina va uskunalar	23,1	31,0	157,2
xizmatlar	0,3	0,1	53,5
boshqalar	24,3	20,3	97,2

Eksport tarkibida tovarlar 99,7 % ulushiga ega bo‘lib, bular asosan qora va rangli metallar (53,1 %), boshqa turdagi tovarlar (26,5 %), oziq-ovqat mahsulotlari (11,6 %), kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (5,4 %), mashina va uskunalar (2,7 %) shuningdek, xizmatlar (0,3 %) guruhlari hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

Tovar va xizmatlar eksporti tarkibi (mln. AQSh dollari)

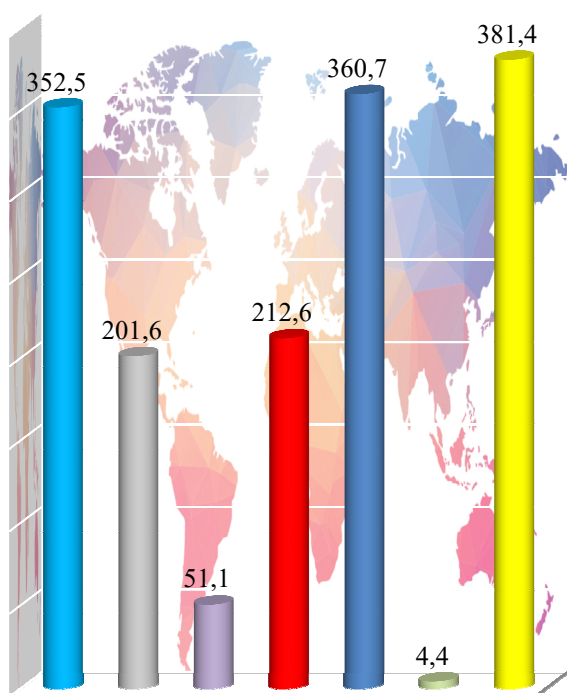

Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalar (29,1%), oziq-ovqat mahsulotlari (20,7%), kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (10,4%) hamda boshqa mahsulotlar (21,5%) guruhlariga to'g'ri keldi.

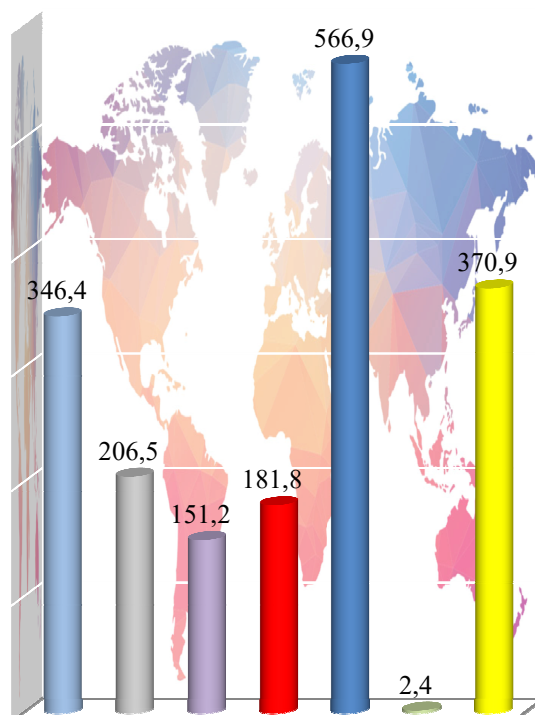
Tovar va xizmatlar importi tarkibi

(mln. AQSh dollari)

2022- yil
yanvar-iyun

2023- yil
yanvar-iyun

- Oziq-ovqat mahsulotlari
- Kimyo mahsulotlari va buyumlari
- Energiya manbalari va neft mahsulotlari
- Qora va rangli metallar

- Mashina va asbob-uskunalar
- Xizmatlar
- Boshqalar

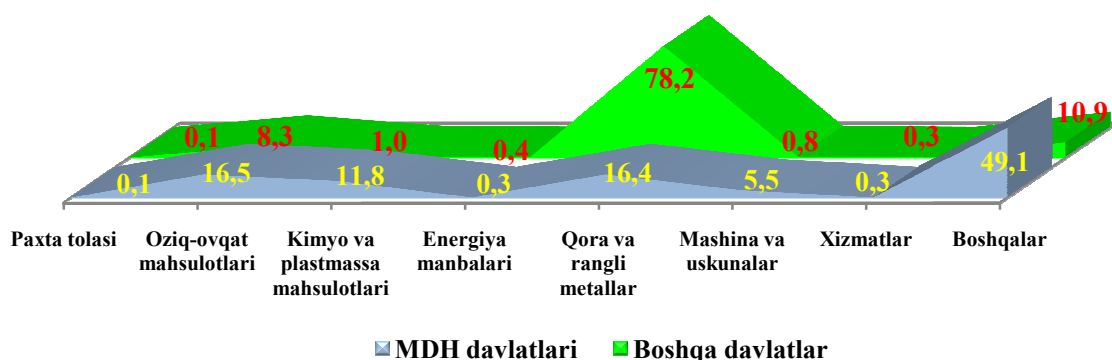
**2023- yil yanvar-iyun oylarida viloyat tashqi savdo aylanmasida
katta ulushga ega bo'lgan davlatlar bilan tovar aylanmasi**

	<i>Viloyat tovar aylanmasida ulushi, % hisobida</i>	<i>2022- yil yanvar-iyungacha nisbatan % hisobida</i>
Xitoy	23,1	122,9
Rossiya Federatsiyasi	20,7	96,4
Qozog'iston	17,1	107,5
Turkiya	9,1	59,5
Braziliya	4,0	107,6
Singapur	4,0	7,3 m.
Germaniya	2,4	2,3 m.
Italiya	2,0	187,4
Qirg'iz Respublikasi	2,0	165,5
Tojikiston	1,8	115,8
Belarus	1,8	2,2 m.
AQSH	1,0	6,8 m.
Vetnam	0,8	14,7 m.
Koreya Respublikasi	0,8	101,7
Litva	0,6	2,1 m.
Belgiya	0,6	6,0 m.
Afg'oniston	0,5	52,4
Niderlandlar	0,4	95,4

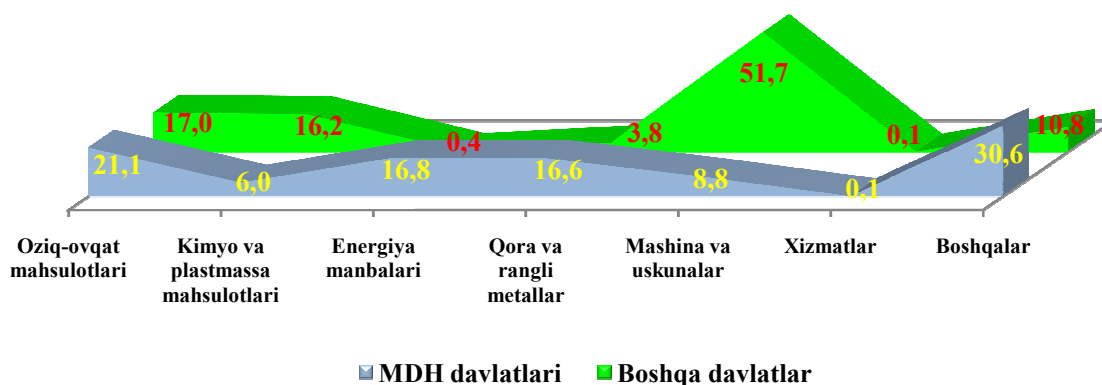
Eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning asosiy qismi Xitoy, Rossiya Federatsiyasi, Qozog‘izton, Turkiya, Braziliya, Singapur va Germaniya davlatlari hissasiga to‘g‘ri kelmoqda. Bu esa umumiy eksport hajmining 79,4 %ini tashkil qiladi. Rossiya Federatsiyasi, Xitoy, Qozog‘izton, Turkiya, Braziliya, Singapur va Germaniya davlatlariga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga nazar tashlasak, asosan kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar, energiya manbalari va neft mahsulotlari hamda oziq-ovqat mahsulotlari guruhlaridan iborat ekanligini ko‘rishimiz mumkin.

2023- yil yanvar-iyun oylarida MDH va boshqa xorij davlatlari bilan amalga oshirilgan tashqi savdo tarkibi %da

Eksport

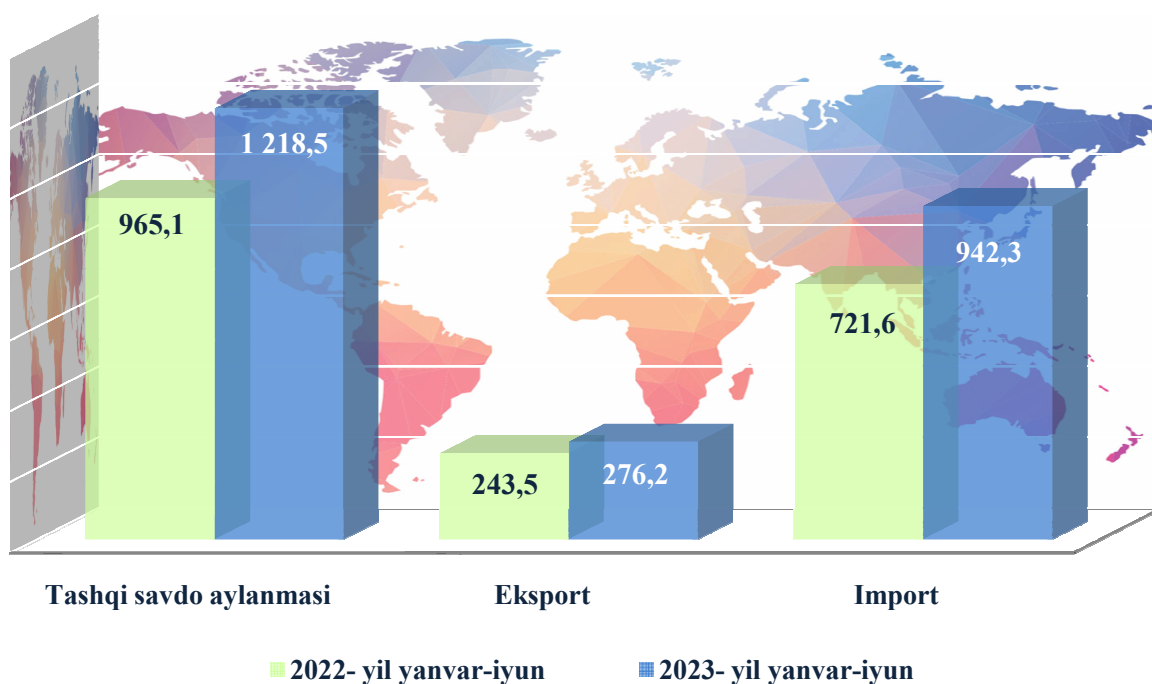
Import

Viloyatda tashqi savdoni qo‘llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo‘yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida, 2023- yil yanvar-iyun oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 45,6 %ni tashkil etdi hamda tashqi savdo aylanmasi o‘tgan yilning shu davriga nisbatan 6,0 %ga ko‘paydi.

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2023- yilning yanvar-iyun oylarida 54,4 %ni tashkil qildi (2022- yilning ushbu davrida esa tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 53,6 %ga teng bo‘lgan).

**Toshkent viloyatining kichik biznes korxonalarining
tashqi savdo aylanmasi**
(mln. AQSh dollari)

So‘nggi yillarda Hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilinishi, eksportni qo‘llab-quvvatlash, import o‘rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida viloyat tashqi savdo aylanmasida kichik biznes korxonalarining ulushi oshib bormoqda.

Meva-sabzavot mahsulotlari eksporti

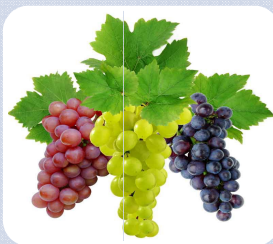
2023- yil yanvar-iyun oylarida jami 135,1 ming tonnadan ziyod meva-sabzavot mahsulotlari 73,2 mln. AQSh dollariga eksport qilindi (o'sish sur'ati – 153,9 %). Meva-sabzavot mahsulotlarining eksport tarkibiga qaralsa, 2023- yilning yanvar-iyun oylarida 104,2 ming tonnadan ko'proq sabzavotlar 44,0 mln. AQSh dollariga yoki o'tgan yilning mos davriga nisbatan qiymatda 52,8 %ga ko'paygan.

Shuningdek, 19,4 ming tonna meva va rezavorlar 21,0 mln. AQSh dollarga eksport qilingan bo'lib, eksport hajmi o'tgan yilning mos davriga nisbatan 146,7 %ni tashkil etdi.

**2023- yil yanvar-iyun,
mln. AQSh dollari**

Meva va
rezavorlar
19,4 ming
tonna
21,0 mln.
AQSH dollari

Uzum
5,0 ming
tonna
5,3 mln.
AQSH dollari

Yeryon-
g'oqlar
0,1 ming
tonna
0,3 mln.
AQSH dollari

Sabzavotlar
104,2 ming
tonna
44,0 mln.
AQSH dollari

Shuni aytib o'tish joizki, viloyatning eksport salohiyatini kengaytirish, yangi bozorlarni o'zlashtirish natijasida, meva-sabzavot mahsulotlari, uzum, poliz, dukkakli ekinlar, shuningdek, quritilgan sabzavot va mevalar eksport qilinmoqda. Jumladan, 2023- yil yanvar-iyun oylarida meva-rezavorlar hamda sabzavotlar eksport hajmi 123,6 mln. AQSh dollariga teng bo'lib, umumiy eksportdagi ulushi 13,1 %ni tashkil etdi.